

Závěr č. 20

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu
o státní službě ze dne 16. března 2018**

Závaznost služebních předpisů vydaných služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech

Služební předpis vydaný služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu není bez dalšího závazný pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech. Služební orgán v nadřízeném služebním úřadu může zavázat služební orgán v podřízeném služebním úřadu, aby vydal služební předpis, kterým by upravil určitým způsobem stanovenou problematiku.

Odůvodnění

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě se zabýval otázkou závaznosti služebních předpisů vydaných služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech.

Vydávání služebních předpisů upravuje § 11 a 12 zákona o státní službě. Služební předpis stanoví organizační věci služby, vydává se písemně a je závazný pro státního zaměstnance, pro zaměstnance v pracovním poměru vykonávajícího činnosti podle § 5 zákona o státní službě a pro osobu ve služebním poměru podle jiného zákona zařazenou k výkonu služby ve služebním úřadu. Služební předpisy vydává náměstek ministra vnitra pro státní službu, vedoucí služebního úřadu, státní tajemník nebo personální ředitel sekce pro státní službu. Služební předpis nesmí být v rozporu s právním předpisem nebo služebním předpisem

vydaným služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu nebo náměstkem ministra vnitra pro státní službu.

Podle čl. 2 služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 3/2015, kterým se stanoví podrobnosti vydávání služebních předpisů, jsou služební předpisy vydávány k provedení zákona o státní službě a v jeho mezích a upravují zejména podrobnosti výkonu působnosti služebních orgánů včetně vydávání služebních předpisů a dalších interních aktů řízení, bližší podmínky výkonu práv a povinností souvisejících se služebním poměrem státních zaměstnanců, s pracovním poměrem zaměstnanců vykonávajících činnosti podle § 5 zákona o státní službě a se služebním poměrem osob ve služebním poměru podle jiného zákona zařazených k výkonu služby ve služebním úřadu a podrobnosti týkající se systemizace a organizace služebních úřadů.

K otázce závaznosti služebních předpisů vydaných služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech zaujal poradní sbor následující stanovisko.

Podle názoru poradního sboru služební předpis vydaný služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu není bez dalšího závazný pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech. Taková závaznost v zákoně o státní službě není stanovena. Služební orgán může uplatňovat svou pravomoc pouze vůči státním zaměstnancům, vůči nimž je dle § 10 zákona o státní službě v postavení služebního orgánu. Služební předpis vydaný vedoucím nadřízeného služebního úřadu je tak závazný pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v tomto služebním úřadu a pro vedoucí podřízených služebních úřadů, služební předpis vydaný státním tajemníkem je závazný pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v příslušném ministerstvu/Úřadu vlády a pro vedoucí podřízených služebních úřadů, služební předpis vydaný personálním ředitelem sekce pro státní službu je závazný pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v sekci pro státní službu. Závaznost služebních předpisů vydaných služebním orgánem v nadřízeném služebním úřadu pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech by mohla být vnímána jako zasahování do kompetencí služebního orgánu v podřízeném služebním úřadu. Ze zákona o státní službě plyne z tohoto pravidla pouze jedna výjimka¹ - služební předpisy náměstka pro

¹ Speciální úpravu dále obsahuje zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, který v § 3 odst. 5 stanoví pravomoc generálního ředitele Generálního finančního ředitelství schvalovat organizační řád Finanční správy České republiky, tedy i podřízených, ale samostatných služebních úřadů. V současné době je Ministerstvem financí předkládán návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní od roku 2019,

státní službu jsou závazné pro všechny zaměstnance ve všech služebních úřadech (kromě tzv. regulátorů).

Z výše uvedeného ovšem plyne, že služební orgán v nadřízeném služebním úřadu může zavázat služební orgán v podřízeném služebním úřadu, aby vydal služební předpis, kterým by upravil určitým způsobem stanovenou problematiku. Na základě principu subordinace, tedy vztahů nadřízenosti a podřízenosti, lze vyvodit ve výjimečných případech, kdy je to nezbytně nutné, účelné a neodnímají-li se tím výlučné kompetence služebních orgánů v podřízených služebních úřadech, aby služební orgán v nadřízeném služebním úřadu upravil jednotně určitou problematiku svým služebním předpisem závazným i pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech. Závaznost takového předpisu pro zaměstnance zařazené k výkonu státní služby v podřízených služebních úřadech musí být v tomto předpisu výslovně uvedena.

Pro úplnost je třeba zmínit, že ustanovení § 16 zákona o státní službě, podle kterého nadřízený služební úřad plní v organizačních věcech služby, služebních vztahů státních zaměstnanců a pracovněprávních vztahů zaměstnanců ve správním úřadu úkoly za služební úřad, v němž službu vykonává nebo v pracovním poměru pracuje celkem méně než 25 osob, a za obvodní báňský úřad, okresní správu sociálního zabezpečení, oblastní inspektorát práce, Odvolací finanční ředitelství nebo finanční úřad, se na vydávání služebních předpisů neuplatní, jelikož nezakládá pravomoci služebnímu orgánu, vztahuje se pouze na úkoly služebnímu úřadu.

poznámka k 1. 7. 2019:

Přijetím zákona č. 35/2019 Sb. byl do § 11 zákona o státní službě doplněn odstavec 6, podle kterého může vedoucí služebnímu úřadu nebo státní tajemník vydat služební předpis, který je závazný i pro státního zaměstnance, který vykonává službu v podřízeném služebním úřadu, zaměstnance v pracovním poměru vykonávajícího činnosti podle § 5 v podřízeném služebním úřadu a osobu ve služebním poměru podle jiného zákona zařazenou k výkonu služby v podřízeném služebním úřadu, je-li pro podřízené služební úřady nezbytná jednotná úprava organizačních věcí služby.

kromě jiného i zákon o Finanční správě České republiky, ve kterém se navrhuje rozšířit pravomoc generálního ředitele Generálního finančního ředitelství tak, že vydává nejen organizační řád, ale i další služební předpisy, které jsou závazné zaměstnance podřízených služebních úřadů.

Závěr poradního sboru č. 20 včetně jeho odůvodnění pozbyl přijetím uvedených změn relevance.
